

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Műszaki Tudományi Doktori Iskola

MAB-kód: D70

Az akkreditációs eljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

*A MAB Testülete 2024. október 18-i ülésén hozott
2024/6/XXI sz. határozat melléklete*

Tartalomjegyzék

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
I.1. Főbb erősségek	4
I.2. A monitoreljárás feltételei	4
II. Látogatóbizottsági értékelés.....	7
II.1. A doktori iskola általános helyzetképe	8
II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége.....	9
II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés.....	10
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	10
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	11
ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés	13
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	15
ESG 1.5 Oktatók	16
ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások	17
ESG 1.7 Információkezelés.....	18
ESG 1.8 Nyilvános információk.....	20
ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás	22
III. Látogató Bizottság.....	23
IV. Mellékletek	24
IV.1. Feladatmeghatározás	24
IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje	24

I. A látogató bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A MAB Látogató Bizottsága (a továbbiakban: a Bizottság) a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Műszaki Tudományi Doktori Iskola (D70) által készített önértékelés, az átvizsgált nyilvános egyetemi dokumentumok és a lefolytatott akkreditációs interjúk alapján megállapítja, hogy a Műszaki Tudományi Doktori Iskola (a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszere az ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area) elvei értelmében a DI folyamatainak többségére kiterjed.

A DI minőségbiztosítási és fejlesztési folyamatai részben tervezettek; tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárásai rendszeresek. A vezetési folyamatok és a minőségbiztosítási folyamatok között kimutatható a kapcsolat, az oktatás-kutatás menedzsmentje megfelelő, iránya illeszkedik a DI stratégiájához.

A támogató – pénzügyi, gazdálkodási, informatikai – folyamatok, valamint az infrastruktúra jó háttérrel biztosít az oktatási és kutatási tevékenységhez.

Az akkreditációs javaslat az I.2 fejezetben – ESG-sztenderdenként – felsorolt fejlesztendő, javítandó területek száma és súlya alapján került kialakításra.

A Bizottság javaslata: *a Műszaki Tudományi Doktori Iskola öt évre akkreditálható, monitoreljárással egybekötve.*

A monitoreljáráás feltételei: a doktori iskola e határozathozatal napjától számított két éven belül benyújtja a MAB-nak írásos beszámolóját, melyben részletesen ismerteti az ebben a jelentésben felsorolt hiányosságok pótlására tett intézkedéseket. A MAB a beszámoló beérkezését követő 30 munkanapon belül jelzi a doktori iskolának, ha helyszíni látogatást is szükségesnek tart. A pótolandó hiányosságok felsorolása az I.2. fejezetben található; amennyiben ezek pótlása nem történik meg az előírt határidőre, a MAB megvonja az akkreditációt a doktori iskolától.

A monitoreljáráás azt hivatott szolgálni, hogy még az akkreditációs hatály lejártát megelőzően a MAB visszajelzést tudjon adni, hogy a tervezett elmozdulások, fejlesztések láthatók-e, azok mennyire értelmezhetőek az ESG-sztenderdek tükrében. A monitoreljáráás lehetőséget ad az újabb akkreditációt megelőző szükséges korrekciók megtételére.

I.1. Főbb erősségek

A MAB fontos célja, hogy az akkreditációs eljárások során tapasztalt jó gyakorlatokra felhívja a doktori képzést folytató intézmények figyelmét. A Bizottság e célból összegyűjtötte azokat a gyakorlatokat, amelyeket példaértékűnek talál, és amelyekből más doktori iskolák is ötleteket meríthetnek.

- A PhD-hallgatók kutatói munkájának nyomon követésére, a visszajelzések hatékonyabbá tételére a DI részletesen kidolgozott Progress Control (PC) rendszert működtet.
- A DI specialitása a szakterületi koordinátorok rendszere. A szakterületi koordinátorokat a DI vezetője kéri fel a törzstagok és a DI Tanácsa (DIT) professzori tagjai közül. Alapfeladatuk az adott szakterületre beiratkozott hallgatók tevékenységének szakmai-adminisztratív menedzselése és képviselése a DIT-ben, a teljes képzési szakaszban és fokozatszerzési eljárás időtartama alatt.

I.2. A monitoreljárás feltételei

Az alábbi ESG-pontok tekintetében a Bizottság fejlesztendő területeket, hiányosságokat állapított meg. Ezen pontok teljesülését a MAB vizsgálni fogja.

ESG 1.1 A minőségbiztosítási politika területén:

- Az egyetemet érintő, újragondolt minőségbiztosítási rendszer a bevezetés kezdeti szakaszában van. Ennek részeként a DI-nek:
 - szükséges átgondolni az ISO 9001 szabvány szerinti minőségirányítási rendszer további alkalmazásának előnyeit és hátrányait,
 - szükséges az ESG 2015 kritériumainak rendszerszintű implementálása a DI mindennapi működési folyamataiba, ugyanis beágyazott kultúráról, kialakult rutinokról még csak részlegesen beszélhetünk.
- A fentiekből következően szükséges az ESG szemlélet meghonosításának és a minőségbiztosítási rendszer újragondolásának folytatása, a működtetés tapasztalatainak tudatos és szervezett gyűjtése, feldolgozása, a rendszer finomhangolása.
- Szükséges a munkatársak ismereteinek frissítése és bővítése a jövőben megújítandó minőségbiztosítási rendszert és az ESG kritériumokat illetően.
- A mérhetőséget szem előtt tartó stratégiai és minőségcélok meghatározása során szükséges felhasználni a különféle felmérések, elégedettségmérések eredményeit.

- Szükséges a célélérés nyomon követésének folyamatos biztosítása, visszacsatolási mechanizmusok kidolgozása, a PDCA ciklus teljessé tétele.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok területén:

- A tantárgyi tematikák esetében a Bizottság szükségesnek tartja, hogy a DI konkrét elvárásokat fogalmazzon meg a felhasznált irodalmakkal kapcsolatban, és ennek megfelelően történjen azok rendszeres ellenőrzése (pl. legyen benne olyan szakirodalom, amely 5 évnél nem régebbi, angol nyelvű képzés esetén ne legyen magyar szakirodalom, vagy jelenjen meg annak fordítása is).
- A DI Képzési Tervében és a DI Működési Szabályzatának mellékletében látható tantervi tábla nem egyezik. Ezek összehangolása elengedhetetlen. A szabályzó dokumentumok közötti tartalmi átfedéseket szükséges felszámolnia a DI-nek,
- Az előző pontban említett tantervi táblák alatt jelzik, hogy *„A tantárgyak oktatása angol nyelven történik.”*, ill. *“A hazai és nemzetközi gyakorlattal összhangban, a DI a tantárgyait csak angol nyelven oktatja. Ha a DI képzési rendszerébe belépő doktorandusz nem rendelkezik C típusú angol nyelvvizsgálóval, vállalnia kell az angol nyelvű tárgyak felvételét és teljesítést.”*. A felvételi felhívásban, ill. semmilyen más nyilvános felületen ez az információ nem található meg. Mivel a FIR statisztikája alapján látható, hogy nem a teljes hallgatói létszám került rögzítésre idegen nyelvű képzésre, ezért az érintett (feltételezhetően magyar) doktoranduszok hivatalosan magyar nyelvű doktori képzésre iratkoztak be és nem kötelezhetők kizárólag angol nyelvű óralátogatásra. Ezt a gyakorlatot a DI azonnali hatállyal vizsgálja felül és ügyeljen arra, hogy a felvételi tájékoztató egyértelmű információt tartalmazzon a meghirdetett képzés jellemzőiről.

ESG 1.3 A hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés területén:

- Fontos a témavezető-váltás folyamatát egyértelműen szabályozni.
- A publikációhoz, konferenciákon való részvételhez, a doktori keret igénybevételéhez kapcsolódó adminisztrációs folyamatokat átláthatóbbá szükséges tenni a doktoranduszok számára.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése területén:

- Fontos, hogy a DI a magyar hallgatók felvételi eljárásával harmonizáló felvételi eljárásrendet dolgozzon ki és működtessen a külföldi jelentkezőkre vonatkozóan is (ld. ESG 1.4 fejezet).
- A DI Képzési Tervében és a DI Felépítése és Működése Szabályzatban rögzített komplex vizsga szabályozása nem felel meg a 387/2012 (XII. 19.) Kormányrendeletben előírtaknak. A Kormányrendelet 12/A. § (4) bekezdésének megfelelően, lehetővé kell

tenni a komplex vizsga disszertációs részének megismétlését is ugyanabban a vizsgaidőszakban.

- Fontos a kreditismerés kereteit, menetét részletesen szabályozni (például rögzíteni, hogy milyen típusú korábbi eredményekért számolható el és mennyi kredit).
- A MATE Doktori Szabályzatának 14. § (1) b) és (2) alapján, a DI Működési Szabályzatában határozza meg a második idegen nyelv ismeretének szükségességét és igazolását. A Működési Szabályzat nem egyértelmű a második idegen nyelv elvárásával kapcsolatban, így szükséges ennek konkretizálása.

ESG 1.5 Az oktatói feltételek biztosítása területén:

- A DI belső szabályzataiban egyértelműen meg kell határozni a DI oktatóira, témavezetőire és törzstagjaira vonatkozó bemeneti feltételeket. Szükséges továbbá annak meghatározása, hogy a DI mit tekint aktív kutatói tevékenységnek.

ESG 1.7 Az információkezelés területén:

- Biztosítani kell a visszacsatolás elvének kiterjesztését a DI valamennyi működési folyamatára és belső érintettjére vonatkozóan. Ennek részeként szükséges kidolgozni azokat a technikákat, amelyek alkalmazásával biztosítható az elégedettségmérések rendszeres elvégzése és az eredmények visszacsatolása mind a működési folyamatokba, mind pedig az érintettek számára.
- Szükséges a minőségcélok rendszeres, felméréseken, helyzetértékeléseken alapuló megfogalmazása. Szükséges a célokhoz illeszkedő mutatószámok hozzárendelése, az indikátorok rendszeres mérése és értékelése.
- A törzstagok esetében fontos az aktív kutatói tevékenység és a bemeneti feltételek meglétének, teljesítésének rendszeres, akár évenkénti, kétévenkénti monitorozása.

ESG 1.8 Az információk nyilvánossága területén:

- A DI honlapjának, így többek között a felvételi tájékoztató tartalmának bővítése szükséges (ld. ESG 1.8 fejezetben felsoroltak).
- A DI tegye elérhetővé Működési Szabályzatának 2023. évi verzióját angol nyelven.
- A DI tegye nyilvánosan elérhetővé a tantárgyak tematikáját és követelményrendszerét, segítve a felvételiző és átjelentkező hallgatók tájékozódását.
- A DI honlapja tüntesse fel a DI Tanácsának névsorát, a tagok DI-ben betöltött funkcióját – beleértve a doktorandusz érdekképviselői tagot – és adjon tájékoztatást az ülések időpontjáról, napirendjéről és a meghozott döntésekről.
- *Egyetemi szinten fejlesztendő:*
 - Az egyetemi Doktori Szabályzat 11. sz. *A doktori képzés és fokozatszerzés juttatásai és díjai* c. mellékletének kiegészítése és pontosítása szükséges. A

melléklet jelenleg két tudományterületre (természettudományok és társadalomtudományok) vonatkozóan rögzíti az önköltséges képzés összegeit, miközben a MATE-n az agrártudományok és a műszaki tudományok tudományterületen is folyik doktori képzés. Ugyanitt megjegyzendő, hogy az intézménynek a *„Külföldi (önköltséges) állampolgárok fokozatszerzési eljárási díja”* esetében is alkalmaznia kell az Nftv. 83. § (1) bekezdését.

- A Doktori és Habilitációs Központ (DHK) nyitvatartási és ügyfélfogadási idejéről adjanak tájékoztatást nyilvános felületen.
- A Doktorandusz Önkormányzatról (EDÖK) jelenleg csak magyar nyelven érhető el tájékoztatás az egyetem doktori iskoláit bemutató honlapon. Tekintettel a jelentős számú külföldi doktoranduszra és arra, hogy az EDÖK erősíteni szeretné a külföldi hallgatók bevonását a képviselői feladatokba, fontos, hogy az érdekképviselettel kapcsolatos összes információ – így az EDÖK alapszabályzata is – naprakészen elérhető legyen angol nyelven is.
- A Doktori és Habilitációs Tanács (DHT) üléseinek időpontjait, valamint a tanács tagjainak névsorát – beleértve a hallgatói érdekképviselőt is – szükséges nyilvánossá tenni angol és magyar nyelven egyaránt. A DHT működéséről, döntéseiről adjon hírt az intézmény angol nyelven is a honlapon.
- Az oktatói munka hallgatói véleményezésére (OMHV) vonatkozóan a Neptun rendszerben gyűjtött adatok nem jutnak el a doktori iskolák vezetőségéhez. Az információátadás útvonalának kidolgozása szükséges.

II. Látogatóbizottsági értékelés

A MAB jelen DI esetében az akkreditációs eljárást az intézményakkreditációs eljárással egyidejűleg, hibrid formában (helyszíni látogatással és online interjúkkal) bonyolította le. Az intézményakkreditációs jelentésben foglaltakhoz képest, a jelen jelentés már csak a DI-re vonatkozó megállapításokat tartalmazza, kerülve a rendszerek, egyéb ismétlések (minőségbiztosítási rendszer, intézményi szervezet stb.) leírását. A jelen DI-re vonatkozó jelentés az intézményre vonatkozó jelentéssel együtt teljes, figyelemmel arra, hogy az intézményen belül a doktori iskolák integráltan működő szervezeti egységek.

II.1. A doktori iskola általános helyzetképe

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Műszaki Tudományi Doktori Iskolája (MTDI) 2000-ben alakult a korábbi egyetemi doktori képzés folytatásaként. 2002 óta folyamatos akkreditációval rendelkezik a műszaki tudományok területén, agrárműszaki tudományágban. Legutóbbi sikeres akkreditációja 2019-ben volt. Az MTDI tagsága jórészt a Műszaki Intézet (korábbi Gépészmérnöki Kar) oktatói közül kerül ki. Az egyetemi struktúra változása, az egyetemi átalakulások hatással voltak a doktori iskolára is, például a Szent István Egyetem 2000-es megalakulásakor az Ybl Miklós Műszaki Főiskola csatlakozásával az építészet több jeles képviselője (az Ybl Miklós Építészmérnöki Kar oktatói) is csatlakozott a doktori iskolához, akik közül többen az Ybl Miklós Karnak az Óbudai Egyetemhez való 2020-as csatlakozása után is az MTDI tagjai maradtak. A MATE-n van egy másik, műszaki tudományterületen belüli, agrárműszaki tudományágban akkreditált doktori iskola is, a Tájépítészeti Doktori Iskola. A két doktori iskola a kutatási témákat és az oktatási tevékenységet tekintve azonban teljesen elkülönül.

A Doktori Iskola Tanácsa (DIT) az MTDI vezetőjének munkáját segítő testület, amelyet az MTDI törzstagjai választanak, tagjait pedig az Egyetemi Doktori és Habilitációs Tanács (EDHT) bízza meg. A 2023. szeptember 1-i állapot szerint 17 fős a testület, 8 törzstag és egy emeritus törzstag, 5 belső választott tag (köztük egy hallgatói képviselő) és három külső, társintézményt, illetve doktori iskolát képviselő tag alkotja (MTDI Szabályzat, I. melléklet). A Doktori Iskola teljes körű szakmai autonómiával működik, az adminisztratív kérdésekben a Doktori és Habilitációs Központtal együttműködve, az EDHT koordinálása mellett. A DIT által hozott határozatokat (pl. felvételi eredmények, vizsga- és bíráló bizottságok kijelölése, doktori védések jóváhagyása, habilitációs ügyek) az EDHT hagyja jóvá.

A DI sajátossága, hogy a gépészmérnökségen belül a mezőgazdasági gépészetnek a gödöllői kampusz hagyományosan nagyon erős magyarországi központja, ebben az értelemben egyedülálló az országban. A hasonló területen működő doktori iskolákhoz képest, az MTDI sajátosságai: az agrár- és létesítmény-energetikai, a mezőgépeszeti és – az alkalmazott anyagtudományhoz kapcsolódóan – a mezőgépeszeti- és gépészeti tribológiai kutatások. A DI mezőgépesz hagyományából származó erős hazai és nemzetközi céges kapcsolatai lehetővé teszik, hogy a legkorszerűbb gépek is elérhetőek legyenek a klasszikusabb kutatási témák során.

A DI jelenleg összesen 30 témavezetővel, köztük 9 aktív törzstaggal működik. Jelenlegi aktív hallgatóinak száma 48 fő. Indulása óta a DI összesen eddig 221 hallgatót vett fel, akik közül abszolutóriumot szerzett 122, sikeresen fokozatot szerzett 75; az eddig megítélt összes fokozatok száma 128.

II.2. A törzstagok tudományos tevékenysége

A doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII. 19.) számú kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) meghatározza a törzstagság kritériumait. A törzstagság egyik alapvető feltétele a 2. § (3) bekezdésének b) pontja értelmében, hogy törzstag az lehet, aki *„a doktori iskola tudományágában, illetve annak kutatási területén folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytat, amely tudományos tevékenység – ide nem értve a művészeti tevékenységet – a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény 3. § (1) bekezdés o) pontjában meghatározott nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis (a továbbiakban: Adatbázis) alapján vizsgálendő”*.

Egyértelműen megállapítható, hogy

- **Kalácska Gábor** egyetemi tanár
- **Kátai László** egyetemi tanár
- **Keppler István** egyetemi tanár
- **Kiss Péter** egyetemi tanár
- **Oldal István** egyetemi docens
- **Seres István** egyetemi docens
- **Szabó István** egyetemi tanár
- **Zsidai László** egyetemi tanár

a Kormányrendelet 2. § (3) bekezdés b) pontjában foglaltaknak megfelelően folyamatos, magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak.

Szendró Péter professor emeritus törzstagnak 2018 óta egy Scopus folyóiratcikke van az MTMT-adatbázis alapján, ebben az időszakban WoS-adatbázisban jegyzett publikációja nincsen. A Bizottság véleménye szerint publikációs tevékenység területén magasabb szinten szükséges teljesítenie.

A DI vezetője Prof. Dr. Kalácska Gábor egyetemi tanár, aki tudományos fokozatát 1996-ban szerezte növénytermesztési és kertészeti tudományokból, 2014-ben MTA doktora címet szerzett gépészeti tudományokból. Fő kutatási területei: műszaki műanyagok alkalmazástechnikája, műszaki fejlesztés kompozit anyagokkal, tribológiai vizsgálati rendszerek, polimer tribológia, műszaki megbízhatóság és gépüzem-fenntartási rendszerek. Témavezetői tevékenysége során eddig vezetésére bízott doktoranduszok száma 13,5, témavezetettjei közül fokozatot szerzett 11 fő. Tudományos közleményeinek száma 514, amelyekre 633 független hivatkozást kapott, Hirsch-indexe 13.

II.3. Az ESG-kritériumok szerinti értékelés

Az egyes ESG-pontokat tárgyaló fejezetek végén a Bizottság által megfontolásra ajánlott javaslatok találhatók. Mérlegelésüket a doktori iskolára bízta a Bizottság, teljesülésüket külön nem vizsgálja.

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Sztenderd: *Az intézmények rendelkezzenek publikus és a stratégiai menedzsment részét képező minőségbiztosítási politikával. Ezt a belső érintettek [azaz a hallgatók, az oktatók és a nem oktató személyzet] dolgozzák ki és valósíták meg, megfelelő struktúrák és folyamatok révén, a külső érintettek [felhasználók, munkaadók, partnerek] bevonásával.*

Az intézményi minőségügyi rendszer működése a 2018–2023 közötti időszakban három jól elkülöníthető szakaszra bontható. Az integráció előtti első szakasz, a modellváltás miatti szervezeti átalakítás jellemezte, 2021. és 2023. január 31. közötti második szakasz, illetve a 2023. február 1-jétől értelmezhető harmadik szakasz. A második szakasz óta a minőségügyi tevékenység a tudományos és minőségbiztosítási rektorhelyettes feladatkörébe tartozik. Létrejött a Minőségfejlesztési és Minőségbiztosítási Bizottság, illetve a Minőségügyi és Teljesítménymenedzsment Igazgatóság. 2023. február 1-től megújult formában állt fel az egyetem minőségügyi szervezete. Az egyetemi minőségügyi feladatok operatív szervezéséért, a tudományos és minőségbiztosítási rektorhelyettes szakmai felügyelete mellett, a rektor alá közvetlenül rendelt szervezeti egységként, a Tudományos és Minőségügyi Titkárság felelős. A minőségügyi és minőségfejlesztési tevékenységekkel kapcsolatban a Szenátus döntéshozatali tevékenységét az Akkreditációs és Minőségügyi Bizottság (AMB) támogatja. Az AMB tagja a Doktori és Habilitációs Központ vezetője mellett az EDÖK képviselője is.

Ez az új szervezet igyekszik megfelelni az ESG elvárások mellett a TQM és részben az ISO szemléletnek. Az interjúk során eltérő tartalommal és értelemben jelentek meg az ESG, TQM, ISO kifejezések. Letisztult rendszerről még nem beszélhetünk. Nagy hangsúlyt kap intézményi és DI szinten is a hallgatócentrikusság. A TQM-elvek megvalósítása nem egyenszilárdságú. Az interjúk alapján kimutatható a folyamatos (felső)vezetői munka a munkatársak teljes elköteleződésének növelése érdekében.

A 2023. október 4-én hatályba lépett Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Minőségügyi Szabályzata alapján, a minőségbiztosítás szabályozását – az egyetemi szabályzat által meghatározott keretek között – a doktori iskolák minőségbiztosítási szabályzatai rendezik részletesen. A szakmai munkát, így az akkreditációra történő felkészülést, az AMB támogatja.

A hatályba léptetés dátumát nem tartalmazó, Minőségbiztosítási Rendszer elnevezésű dokumentum alapján, a DI minőségbiztosítási rendszere a *MATE Doktori Iskoláinak Minőségbiztosítási Rendszere* c. dokumentumban megfogalmazott elvekre épül. Ilyen elvek az

interjúk során nem voltak beazonosíthatók. Annak ellenére, hogy az önértékelés alapján a DI *„bevezette és összehangolta az ESG szerinti működést az ISO 9001 szabvány szerinti minőségirányítási rendszerrel”,* a DI működési és minőségbiztosítási szabályzatai nem tartalmaznak utalást az ISO kifejezésre. Az önértékelés alapján a *„Műszaki Tudományi Doktori Iskola (MTDI) 2022 februárjától tanúsított ISO 9001:2015 minőségirányítási rendszerrel (MIR) rendelkezik”.* Az önértékelésben ismertetett MIR dokumentumokat a DI teljeskörűen nem tudta bemutatni. Az interjúk alapján megállapítható, hogy a rendszer és a dokumentumok bevezetése csak részlegesen történt meg. Az ESG szerinti működés nem tekinthető a mindennapi élet részének a DI-ben.

A DI Működési Szabályzata nem tér ki arra, hogy az iskolában ki felel a minőségbiztosítási feladatokért. A DI munkáját ugyanakkor háromtagú Minőségügyi Bizottság támogatja. Feladataik nem a napi operatív munkákhoz kapcsolódnak. Az operatív munka ellátásának gyakorlata, felelőse az interjúk alapján nem volt egyértelműen feltárható.

A DI megfogalmazta küldetését, jövőképét. A minőségcélok megfogalmazására évente kerül sor. A minőségcélok és a küldetés, jövőkép közötti kapcsolat gyenge. Az önértékelés alapján, a minőségcélokhoz indikátorok is kapcsolódnak. A minőségcélok – indikátorok és célértékek nélkül – fellelhetők a 2022. és a 2023. évi belső auditok 6.2. pontjaiban, ugyanakkor nem minden esetben egyértelmű, hogy a minőségcélok a DI és/vagy a gesztor intézet minőségcéljai-e. Az önértékelésben leírtak alapján, a *„minőségcélok teljesülését belső felülvizsgálat és vezetőségi átvizsgálás ellenőrzi”.* A vezetőségi átvizsgálási jegyzőkönyvek ezt megerősítik.

Ajánlások

- A DI megfogalmazta céljait. Javasolt a célokhoz igazodó mutatószámok és célértékek meghatározása.
- Javasolt az erőteljes és gyakori kommunikáció fenntartása az egyetemi és részben a gesztor intézeti minőségbiztosítási szervezetekkel az új minőségbiztosítási rendszer beindításának és működtetésének/fejlesztésének érdekében.
- A minőségbiztosítással kapcsolatos feladatok és felelőségek szabályozandók a Működési Szabályzatban.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Sztenderdek: *Az intézmények rendelkezzenek folyamatokkal képzési programjaik kialakítására és jóváhagyására. A képzési programokat úgy kell kialakítani, hogy elérjék kitűzött céljaikat, beleértve az elvárt tanulási eredményeket. A program révén megszerezhető képesítés legyen*

világosan meghatározott és közzét, utalással a nemzeti képzési keretrendszer megfelelő szintjére, s ennek révén az Európai Felsőoktatási Térség képzési keretrendszerére.

Az intézmények folyamatosan kísérik figyelemmel és rendszeres időközönként tekinték át képzési programjaikat, biztosítandó, hogy azok elérjék kitűzött céljaikat, illetve megfeleljenek a hallgatók és a társadalom igényeinek. Ezen értékelések eredményezzék a programok folyamatos javulását. Az ennek folytán tervezett vagy megtett intézkedéseket minden érdekelt felé közölni kell.

A DI műszaki, speciálisan agrárműszaki területen képezi hallgatóit. A tantervre, a tantárgyak fejlesztésére, azok kreditpontjaira a DI-ben működő Képzési Bizottság (KÉB) feladata javaslatot tenni, amely az adottságok (oktató, esetleges eszközháttér), a hallgatói visszajelzések és külső igények figyelembevételével történik és amit a DI Tanácsa hagy jóvá. A doktoranduszok által hosszabb időn keresztül nem választott szabadon választható tárgyak kikerülnek a képzési ajánlatból, és helyettük új, a kor kihívásának jobban megfelelő tárgyak kerülnek meghirdetésre. A tantárgyak értékelése a hallgatói értékelőlapok és az oktatói vélemények alapján történik. Az eseti visszajelzések, amelyeket akkor gyűjtene, amikor a volt doktoranduszok különböző bizottságok munkájában részt vesznek (pl. a napenergiás alkalmazások és a mezőgazdasági gépesítés területén), beépülnek az iskolavezetés értékelésébe, az új témahirdetésekbe és a tantárgyrevízióba. Ilyen módon kerültek be a témák közé például a műszaki polimerek és kompozitok gépészeti és mezőgépészeti problémái, illetve környezetvédelmi és újrahasznosítási lehetőségei.

A DI képzési folyamata szabályozott, szakmai támogatást nyújt a doktorandusz kutatási témájának kidolgozásához és a kutatás konkrét módszertani kérdéseiben; támogatja a kutatási eredmények publikálását, konferenciákon való előadását. A DI a doktoranduszi haladás ellenőrzésére, értékelésére és támogatására rendszeres szóbeli beszámolókat (PC) szervez, amely a nappali és levelező hallgatók számára egyaránt kötelező. A kutatási munka konkrét segítése a témavezető feladata.

A DI 2022. és 2023. évi képzési tervei szerint, a képzési szakaszban maximum 40 kredit teljesíthet a hallgató, 8 db tantárgy elvégzésével (tantárgyanként 4 kredit), valamint 4×2 kredit járhat oktatási feladatokért. Kutatásra maximálisan további 52 kredit kapható a komplex vizsgáig, amelyet a félévenként kötelező PC beszámolókkal tudnak megszerezni a doktoranduszok. A hiányzó krediteket publikációkkal lehet pótolni, minimum 28, maximum 52 kredit értékben.

Az információk folyamatos és gördülékeny átadására a DI vezetése, oktatói és hallgatói részére évfolyamonként egy közös egyetemi e-learning kurzust működtetnek, amelyhez minden beiratkozott hallgató, témavezető, oktató és törzstag hozzá van rendelve. Az e-learning kurzus tartalmaz minden aktuális szabályzatot, valamint a hallgatók elsősorban ezen keresztül nyújtják be a képzés során készített munkáikat. A munkák értékelése a Neptun rendszeren keresztül történik.

ESG 1.3 Hallgatóközpontú tanulás, tanítás és értékelés

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák képzési programjaik olyan megvalósítását, amely aktív szerepre ösztönzi a hallgatókat a tanulási folyamat létrehozásában. A hallgatók értékelése tükrözzé ezt a megközelítést.*

A DI jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy bevonja a doktoranduszokat a képzési program kialakításába. Az erre irányuló kommunikáció (hallgatói elégedettséget mérő kérdőívek, OMHV) online formában a Neptun rendszeren keresztül történik, kb. féléves rendszerességgel, ugyanakkor a hallgatók nem kapnak visszajelzést a felmérések eredményeiről. A nemrég újrászerveződött EDÖK képviselőin keresztül is lehetőségük van a doktoranduszoknak véleményük kinyilvánítására. A szervezet törekszik arra, hogy a külföldi hallgatók érdekeit is megfelelő módon képviselje.

A doktoranduszok a képzési tervről, az elérhető kurzusokról e-mailben, a Neptun rendszeren keresztül, vagy a DI honlapján található információkból értesülhetnek. Habár a tantárgyak a követelményekre specializálódtak, az elérhető kurzuskínálat nem minden esetben van összhangban a doktoranduszok igényeivel. A hallgatók elmondása szerint többször is előfordult, hogy egy kurzus ugyan kiírásra került, de elegendő jelentkező hiányában mégsem indult el.

A DI esetében az ügyintézés dinamikussága és hatékonysága mindenképpen említésre méltó. A panaszkezelés, vagy adott esetben a fellebbezés folyamata a Neptun rendszeren keresztül, a megfelelő kódszámú kérvény kitöltésével, vagy a DI titkárságán keresztül, telefonon vagy személyesen is kifejezetten gyorsan menedzselhető, a külföldi hallgatók számára is.

Visszajelzéseik alapján, a doktoranduszok könnyen kapcsolatba tudnak lépni a témavezetőjükkel és a DI többi oktatója, kutatója is segítőkész a hozzájuk kérdéssel forduló doktoranduszokkal. A témavezetők ügyelnek arra, hogy rendszeresen, részletes szöveges visszajelzést adjanak a doktoranduszoknak a disszertációjuk, kutatásuk előrehaladásával kapcsolatosan. A doktoranduszok és a témavezetők aránya a MATE Doktori Szabályzatában rögzített.

Amennyiben a doktorandusz úgy érzi, hogy az adott témavezetőtől nem kap kellő figyelmet, vagy elegendő segítséget, esetleg a kutatási témája indokoltá teszi, lehetősége van témavezető-váltásra, bár ez a kettős témavezetésnek köszönhetően ritkán fordul elő. A látogatáson elmondottak szerint a folyamat első lépése, hogy a doktorandusz jelzi a témavezetőnek a problémát és megpróbálnak közösen megoldást találni a kialakult helyzetre. Ha ez nem sikerül, akkor a doktorandusz ezt jelzi a DI vezetésének, amely kijelöl számára vagy egy társtémavezetőt, vagy egy új témavezetőt. A témavezető-váltás menetének

szabályaival kapcsolatosan a DI honlapján se magyar, se angol nyelven nem található információ, vagy letölthető kérvény.

A doktoranduszok oktatási tevékenység vállalása a képzés során opcionális, amiért szemeszterenként 2 kredit jár, bizonyos kreditszám fölött pedig külön ösztöndíj. Az oktatási tevékenység heti minimum 2 óra megtartását jelenti (plusz a kapcsolódó feladatokat). Amennyiben valaki ezt nem tudja, vagy nem szeretné vállalni, lehetősége van publikációval kiváltani az oktatásért járó krediteket.

Az oktatásba már a komplex vizsga előtti félévekben is bekapcsolódhatnak a doktoranduszok, a témavezetőjük mentorálásával. Először csak azoknak a tárgyaknak az oktatásával kapcsolatosan vállalhatnak feladatokat, amit a témavezetőjük oktat, majd – amennyiben a témavezető úgy ítéli meg, hogy a doktorandusz kellőképpen felkészült – akár egyedül is vezethetnek kurzust. A teljesítményükkel kapcsolatban visszajelzést az OMHV-n kívül máshonnan nem kapnak. Nem jellemző, hogy a témavezető, vagy a tárgyfelelős külön ellenőrizné, hogy milyen minőségű a doktorandusz által megtartott előadás. A DI különösen ügyel a doktoranduszok előmenetelére, ezért is vezette be a PC rendszert, melynek lényege, hogy a doktorandusznak minden félévben egy bizottság előtt be kell mutatnia, hol tart éppen a kutatásával és mennyit haladt az előző ellenőrzési ponthoz képest. Ezeken a beszámolókon nemcsak az adott doktorandusz témavezetője és az értékelőbizottság vesz részt, hanem más doktoranduszok is, így a prezentációk után a szöveges értékelés mellett lehetőség van a szakmai vitára. E rendszernek köszönhetően elkerülhető, hogy a doktoranduszok a komplex vizsgán esetleg eredménytelenül teljesítsenek.

A doktoranduszok előmenetelét a DI nemcsak a fent említett rendszer bevezetésével, vagy a komplex vizsgán történő visszajelzéssel igyekszik támogatni, hanem azzal is, hogy a témavezetők az érdemjegyeken, illetve a megfelelt / nem megfelelt minősítéseken kívül szöveges értékelésben is visszajeleznek a doktoranduszoknak a kutatásuk előmenetelével kapcsolatban.

A DI a doktori kerettel, valamint ösztöndíj-kiegészítéssel és tanulmányi ösztöndíjakkal is támogatja, hogy a doktoranduszok bekapcsolódjanak nemzetközi kutatási tevékenységbe, valamint rangos folyóiratokban tudjanak publikálni. A témavezetők törekednek arra, hogy a doktoranduszaikkal együtt publikáljanak, ezáltal is segítve őket elindulni a tudományos pályán. A doktoranduszok visszajelzései alapján, az egyes konferenciautak elszámolása csak utólagosan történik meg, a kapcsolódó adminisztráció pedig bonyolult és hosszadalmas, ami visszavetheti a doktoranduszok előadói kedvét.

Ajánlások

- A DI-nek érdemes lenne megfontolnia a doktori keret megemelését, ugyanis a nemzetközi folyóiratok a publikációs díjai jelenleg 1000 EUR feletti, ennek következtében a doktoranduszok hamar kimerítik a rendelkezésre álló keretet.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Sztenderd: *Az intézmények következetesen alkalmazzák a teljes hallgatói életciklust lefedő, előzetesen meghatározott és közzétett szabályzataikat, például a hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése tekintetében.*

A felvételi eljárás során a jelölt 30 pontot kaphat a szóbeli vizsgára, további legfeljebb 30 pont az előzetes szakmai tevékenységéből származik (TDK, OTDK, külföldi részképzés, publikációk), valamint maximum 10 pont szerezhető a diploma minősítése alapján. A DI-be való jelentkezés kizárólag az adott programban meghirdetett témára kidolgozott részletes munkatervvel történhet. A benyújtott munkatervet a DIT a felvételi eljárás során kiadja bírálatra és annak minősítését a felvételi döntéskor figyelembe veszik. A pályázók felvételéről a DHT dönt a felvételi bizottság által ajánlott rangsor alapján. A doktori képzésekre történő jelentkezések egységesítve jelennek meg a MATE Doktori Iskolák honlapján (<https://doktori.uni-mate.hu>), a felhívás azonban nem tér ki az egyéni felkészülők felvételére, ez pótlendő. A jelentkezési lap felsorolja a felvételihez szükséges dokumentumokat. A Doktori Szabályzat tartalmazza a felvételi meghallgatás során figyelembe veendő értékelési szempontokat és az adható pontszámokat, ezek azonban nem jelennek meg a felhívásban (még hivatkozás formájában sem). A MATE Doktori Szabályzata alapján, a „*Külföldi pályázókra vonatkozó pontozási rendszert a DIT külön szabályozza.*”. Ez a DI szabályzóiban, valamint a honlapon tájékoztatóban nem található meg. Fontos, hogy a DI a magyar hallgatók felvételi eljárásával harmonizáló felvételi eljárásrendet dolgozzon ki és működtessen a külföldi jelentkezőkre vonatkozóan is.

A DI tanterve a DI Felépítése és Működése Szabályzatban (a továbbiakban: Működési Szabályzat) és a Képzési Tervben rögzített, mind a képzési és kutatási, mind a kutatási és disszertációs szakaszra vonatkozóan. A képzési szakaszt a sikeresen teljesített komplex vizsga zárja le, amelynek lebonyolításáról és követelményeiről több szabályzat is rendelkezik: MATE Doktori Szabályzat, Működési Szabályzat, Képzési Terv. A komplex vizsgára bocsátás publikációs feltételei szabályozottak. Az egyéni felkészüléssel jelentkezők a komplex vizsga letételével kapcsolódhatnak be a DI-be. A rájuk vonatkozó kritériumok azonosak a komplex vizsgára bocsátás feltételeként meghatározott követelményekkel. Sikertelen elméleti vizsgarész esetén a vizsgázó az adott vizsgaidőszakban további egy alkalommal megismételheti a vizsgát a nem teljesített tantárgy(ak)ból. Ellenben, ha a vizsga disszertációs

része sikertelen, a doktorandusz a vizsgát nem ismételheti meg, ami jogszabályellenes gyakorlat és javítandó (ld. 387/2012 (XII. 19.) Kormányrendelet 12/A. § (4) bekezdés.

A hallgatók folyamatosan kapnak külső visszajelzéseket a munkájukról a félévenkénti kötelező PC beszámolókon, ahol a teljesítményükért kreditpontok járnak. A PC során nyolc különböző beszámolón kell a PhD hallgatóknak részt venniük. Az I. félév végén egy beszámoló történik a kutatási munkatervről (3-4 kredit), a II. félév során egy beszámoló a szakirodalmi összefoglalásról (10-18 kredit, március), valamint a kutatási haladásról (3-4 kredit, június), a III. félév során „Kutatási beszámoló” védése. A IV. félévben nincs PC beszámoló, e félév végén a Komplex vizsga – 1. kutatási záróbeszámoló a követelmény. A PhD képzés kutatási és disszertációs szakaszában, az V-VIII. félév során, egy-egy beszámolót kell teljesíteni, esetenként 8-10 kredit megszerzésével.

A kreditelismerés szabályai nem ismerhetők meg a szabályozó dokumentumokból. A tanulmányok végén a munkahelyi vita és a nyilvános vita feltételei és folyamata szabályozott.

Ajánlások

- Intézményi szinten mindenképp javasolt a kötelező plágiumellenőrzés bevezetése a fokozatszerzési eljárásba, és annak szabályzatban történő rögzítése.
- Javasolt a korábbi és jelenlegi doktori témák megjelenítése a DI honlapján, rövid leírással.

ESG 1.5 Oktatók

Sztenderd: *Az intézmények biztosítsák, hogy oktatóik megfelelő kompetenciával rendelkezzenek. Alkalmazzanak méltányos és átlátható eljárásokat oktatóik toborzására és továbbképzésére.*

A DI törzstagjainak megfelelőségét formálisan a DI titkársága ellenőrzi félévenként. A törzstagok és témavezetők kutatási teljesítményének megítélésére a DIT jogosult. A kutatási teljesítmény követelményeként a szabályzatokban nem szerepelnek konkrét publikációs elvárások (ld. még ESG 1.7 fejezet). A MATE által újonnan bevezetett Kutatási Kiválósági Program (KKP) és Teljesítmény Menedzsment Rendszer (eTMR) követelményei a habilitált docens és az egyetemi tanár esetén egyértelműen meghatározzák a publikációk szükséges számát és minőségét.

Az a 65 év alatti habilitált oktató vagy tudományos fokozattal rendelkező oktató/kutató lehet témavezető, aki az adott szakterületen kiemelkedő eredményeket tud felmutatni. Aki ezeknek a követelményeknek nem felel meg, társ-témavezetőként jelenhet meg a DI-ben. A DIT hagyja jóvá a témakiírók, a témavezetők és a DI oktatóinak személyét (Működési Szabályzat, 2023).

Az oktatóknak – a kötelező óratartás mellett – munkaidejük 20%-át kutatásra kell fordítaniuk, a MATE Szervezeti és Működési Szabályzatában megfogalmazottak (34. § [1] bekezdés) szerint. Az új eTMR rendszerben nem hangsúlyozzák ki a doktori tantárgyak

tartásának elszámolását, az oktatási minimumteljesítmény viszont doktori témavezetéssel is teljesíthető. A MATE eTMR értékelő rendszerében megjelennek a pályázatokkal, külső ipari megrendelésekkel kapcsolatos többletpontok, hallgatók mentorálása, TDK-témavezetés, az oktatás, kutatás és a publikálás mellett.

A DI támogatja az oktatók és a témavezetők szakmai konferenciákon való részvételét és publikációs tevékenységét. Ezen kívül lehetőségük van vendégprofesszori utazásokra más intézetekhez, valamint a DI által nyújtott szakmai kapcsolatok segítségével további kutatási együttműködésekben és szakmai továbbképzéseken részt venni. A DI saját konferenciáira külön felhívást tesz közzé.

Ajánlások

- Javasolt az ODT (doktori.hu) oktatói adatlapok frissítése, az MTMT-közleményeket követve.

ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

Sztenderd: *Az intézmények megfelelő finanszírozási forrásokkal rendelkezzenek a tanulási és tanítási tevékenységekhez, valamint biztosítanak adekvát és könnyen hozzáférhető tanulástámogató feltételeket és hallgatói szolgáltatásokat.*

Az intézmény EISZ-előfizetéssel rendelkezik, így olyan külföldi és hazai minősített szakirodalmi adatbázisok érhetőek el az egyetem hallgatói számára, mint például a Springer, Elsevier stb. A MATE intézményi szinten felel az adatbázisok megrendeléséért és ellenértékük kifizetéséért. Az előfizetett adatbázisok a beiratkozást követően ingyenesen rendelkezésre állnak, így akár az egyetem területén, akár otthonukban is hozzá tudnak férni a kutatásukhoz szükséges szakirodalomhoz a hallgatók; azonban a könyvtári rendszer egységesítése még folyamatban van, így ez nem minden hallgatónak érhető el automatikusan, csak külön kérésre.

A doktoranduszok számára az MTMT-adatbázis használata kötelező. Ennek teljesülését támogató, adminisztrátorok segítik az adatok karbantartását. Rendszeresen szerveznek publikációs és MTMT-adatbázis kezelői tanfolyamokat hallgatóknak és oktatóknak egyaránt, valamint igény esetén egyéni konzultációs lehetőséget is biztosítanak. A könyvtár munkatársai a külföldi hallgatóknak angol nyelven tudnak segítséget nyújtani, valamint a honlap is kétnyelvű. A könyvtárigazgató elmondása szerint lehetőség van plágiumellenőrző szoftver használatára is, amely azonban a szabályzatok szerint nem kötelező elem a fokozatszerzési eljárásban.

Jó gyakorlatként azonosítható, hogy a könyvtár évente elégedettségmérést végez teljes oktatói és hallgatói körben, amelynek eredményeit figyelembe veszik a működésük tervezésénél, pl.

nyitvatartási rend, képzések, adatbázis-előfizetések. A kampusz könyvtárakban elhelyezett véleménygyűjtő dobozok használatával bárki anonim módon leírhatja ötleteit és észrevételeit a szolgáltatásokra vonatkozólag. Az *open access* lehetőségek mindenki számára elérhetőek a könyvtár honlapján.

A doktoranduszok tanulmányi és kutatási munkavégzésének körülményeit illetően a többszemélyes irodák a jellemzőek, ahol minden doktorandusznak saját íróasztala van. A tanszéki laboratóriumok, számítógéptermekek használata a témavezetőkön keresztül szervezhető meg, a vizsgálatok az önálló árlisták alapján a doktoranduszok féléves kutatási keretéből vagy projektekből fedezhetőek. A laborigények felmérésére 2021-ben került sor legutóbb; beszámolási, jelentéskészítési kötelezettségük nincs meghatározva felsőbb vezetők felé. A kiküldött doktorandusz-kérdőívek eredménye alapján, a határidőkről történő előzetes tájékoztatással és a doktori kutatási keret felhasználásakor az elhúzódó adminisztrációval kevésbé elégedettek a képzésben résztvevők. Az Egyetemi Doktorandusz Önkormányzat delegáltjaival szervezett panelbeszélgetésen elhangzottak alapján a publikációs, valamint a konferencia-részvételi támogatás lehetőségéről és ügymenetéről megfelelő tájékoztatást kapnak a doktoranduszok, amely leginkább a Neptun rendszeren keresztül valósul meg.

Jó gyakorlatként azonosítható, hogy a karrier- és pszichológiai tanácsadási tevékenység minden doktorandusz számára elérhető, így a külföldieknek is.

A PhD-hallgatók adminisztratív ügyekben kereshetik a DI adminisztrátorát, a képzéssel kapcsolatban és egyéb személyes kérdéseikkel pedig a témavezetőkön túl a DI vezetőjét. Erről a tényről és az elérhetőségekről tájékoztatást kapnak. A hallgatók (a magyar és a külföldi hallgatók is) általában elégedettek az adminisztráció folyamatával, az adminisztratív személyzet elérhetőségével, segítőkészségével. Az adminisztráció vezetőjével folytatott beszélgetés során kiderült, hogy a tantárgyfelvételt a DHK adminisztrátorai végzik, és az is elhangzott, hogy az ügyintézés elektronikusan zajlik, ami gyorsítja a folyamatokat.

Ajánlások

- Nagyobb hangsúlyt lenne érdemes fektetni a magyar és a külföldi hallgatói csoportokon belüli és közötti kapcsolatépítés erősítésére, pl. közösségi események, közös kutatási projektek szervezésével.

ESG 1.7 Információkezelés

Sztenderd: *Az intézmények gyűjtsenek, elemezzenek és használjanak releváns információkat képzési programjaik és egyéb tevékenységeik irányítására.*

Miként az intézményben, úgy a DI-ben is erős a törekvés az adatalapúságra, a PDCA-elv implementálására, követésére. A DI-ben az adatalapúság több esetben beazonosítható. A DI

sok adatot gyűjt, kérdéses azonban, hogy a gyűjtött adatokat miként dolgozza fel és hasznosítja. Az adatfelhasználás technikája és módja ennek okán fejlesztendő, a PDCA-ciklus kiterjedtsége egyenetlen, nem jellemző a DI-re a zárt PDCA-ciklus: a tervezés és a visszacsatolás eltérő módon és mértékben van jelen a DI mindennapjaiban.

A DI minőségcéljainak meghatározását a DI törzstagjai végzik éves gyakorisággal. Az önértékelésben leírtak alapján, a minőségcélokhoz indikátorok is kapcsolódnak. A látogatás során nem derült ki, hogy az indikátorok és a gyűjtött adatok hogyan kerülnek felhasználásra a minőségcélok kialakítása során.

A hallgatói vélemények begyűjtésének egyik eszköze az OMHV, melynek eredményeiről az oktatók – beleértve az oktatási tevékenységet végző doktoranduszokat is – rendszeresen visszacsatolást kapnak.

A doktoranduszok előrehaladásának jó gyakorlatként értelmezhető eszköze a minden félévben meghirdetett PC tantárgy. A DI Működési Szabályzata részletesen ismerteti, hogy az egyes félévekben melyek a tantárgy kötelező tartalmi elemei, hogyan történik a tárgy értékelése. A beszámoló leadásához határidők is kötődnek.

A törzstagokkal és a témavezetőkkel kapcsolatban a DI nem fogalmaz meg egyértelmű elvárást, hanem igazodik a Kormányrendelethez. A DI nem határozza meg, hogy mit tekint folyamatos és magas szintű tudományos tevékenységnek, ennél fogva a törzstagok és a témavezetők folyamatos teljesítményének nyomon követése érdemben nem biztosított.

A külső érintettek véleményének megismerésére szervezett eszközökkel, módszerekkel a DI nem rendelkezik. A külső érintettek – elsősorban a komplex vizsga és védési bizottsági tagok – véleményét jellemzően informális módon ismerik meg.

A DI 2022. februárja óta ISO-tanúsítvánnyal rendelkezik. Az önértékelésben megtalálható a MIR részét képező alapidokumentumok listája, amelyek közül azonban csak néhány alapidokumentum alkalmazását lehetett a látogatás során beazonosítani. A működési alapidokumentumok közül bevezetésre került többek között a Személyi felelősségi lap, ezen keresztül a törzstagok személyes aktivitása követhető nyomon, féléves bontásban. Bevezetésre került továbbá a Hallgatói véleményezési lap, amelyet a doktoranduszok önkéntesen, az utolsó tantárgyi foglalkozás keretében töltenek ki. A lapokon összegyűjtött adatokat a DI feldolgozza, értékeli, és ennek alapján beavatkozásokkal él. Az elkészült dokumentumokat a DI-vezetője kezeli, ezek a belső audit és vezetőségi átvilágítás keretében évente felülvizsgálatra kerülnek.

Ajánlások

- Javasolt a külső érintettek intenzívebb bevonása a DI információkezelési folyamataiba.

- Fejlesztendő a gyűjtött adatok feldolgozásának, értékelésének módszertana, eszköztára, technikája.

ESG 1.8 Nyilvános információk

Sztenderd: *Az intézmények teyenek közzé világos, pontos, objektív, naprakész és könnyen hozzáférhető információkat tevékenységükről, benne képzési programjaikról.*

Az intézmény a honlaprendszerén belül a doktori képzésnek és a képzéshez kapcsolódó támogató (DHK, EDÖK) és döntéshozó egységeknek (DHT) külön honlapot tart fent (<https://doktori.uni-mate.hu>), innen elérhetők az egyes doktori iskolák alhonlapjai is. Ugyanitt olvasható információ a KDP-ről és az ÚNKP-ről is, magyar nyelven. Az EDÖK-vel kapcsolatos tájékoztatás is kiemelten, a menüsorban kapott helyet, jelenleg kizárólag magyar nyelven.

A Doktori és Habilitációs Központot bemutató almenü tartalmazza az általános felvételi tudnivalókat, az egyetemi szintű szabályozó dokumentumokat és a központ kollégáinak elérhetőségét (campusonkénti felsorolásban), ugyanakkor ügyfélfogadási idő megjelölése nélkül.

A honlapon elérhető felvételi tudnivalók általánosak, hiszen a MATE-n működő összes doktori iskolára vonatkoznak; a honlap szerint „*A nyelvi és a szakterület egyéb speciális követelményeit, valamint a választható témaköröket a doktori iskolák határozzák meg*”. A további felvételi specifikumokról a DI szabályzó dokumentumai, valamint alhonlapja nem nyújtanak információt. A felvételi tájékoztató ebben a formában hiányosnak tekinthető, mivel nem tartalmazza az alábbiakat: a felvenni tervezett létszámot, a várható ösztöndíjas keretszámot; a felvételi vizsga értékelését, valamint az alkalmazott rangsorolás elveit, így az elérendő minimumpontszámot sem. Ugyanez az észrevétel fogalmazható meg az angol weboldallal kapcsolatban is, mely szerint „*International candidates may be requested a formal interview.*”, ami ellentmond az angol nyelvű Doktori Szabályzatban rögzítettekkel, ami a magyar felvételi eljáráshoz igazodva szóbeli vizsgát ír elő.

A honlapon, valamint az egyetemi Doktori Szabályzatban rögzített önköltség összegével kapcsolatban megjegyzendő, hogy a díjak *természettudományok és társadalomtudományok* tudományterületi bontásban szerepelnek, miközben a MATE-n *agrártudományok és műszaki tudományok* tudományterületen is folyik doktori képzés. Javasolt egyetemi szinten átgondolni, hogy az intézmény milyen tudományterületi és -ági nómenklatúra alapján kategorizálja doktori képzéseit (a tudományterületeket az Nftv. nevesíti).

A Doktori és Habilitációs Tanács menüpont alatt elérhetők a tanács jegyzőkönyvei és határozatai. Bár a nyilvánosság biztosítása kiemelendően jó gyakorlat, a megosztott

dokumentumok kevésbé informatívak. A menüpontból nem derül fény a tanács üléseinek időpontjára, valamint a tanács összetételére sem.

A MATE doktori iskoláinak egységes arculatú honlapszerkezete van, kezelésük is központosított. A DI-t bemutató alhonlap felépítése letisztult, egyszerű: mindösszesen négy menüpontba rendezi a DI-hez kapcsolódó információkat (Bemutatkozás, Képzési Terv, Működési Szabályzat, Letölthető Dokumentumok).

Bár a DI – karhoz kötődő múltja miatt – ISO-tanúsítvánnyal rendelkezik, az önértékelésben ismertetett, a doktori képzéshez szorosan kapcsolódó folyamatlapok közül nem mindegyik érhető el a honlapon (pl. személyi felelősségi lap; hallgatói véleményezési lap) és a DI működéséről beszámoló belső audit feljegyzések vagy vezetőségi átvizsgálási jegyzőkönyvek sem nyilvánosak.

Honlapjának „Bemutató” menüpontjában a DI rövid pályakövetési elemzést nyújt (jelenleg csak magyar nyelven). Ezt javasolt tovább folytatni, akár részletesebb adatszolgáltatással alátámasztva. A hallgatói létszámok és a fokozatszerzők számának feltüntetése nincs összhangban az ODT-adatbázisban tárolt adatokkal, így javasolható csak egy felületen naprakészen tartani és közzétenni ezeket a számokat. Hasonlóan teszi ezt a DI az aktuális doktori védések, témakiírások esetében, felhívva az érdeklődők figyelmét arra, hogy információt az ODT honlapján találnak.

A DI – és általában a doktori képzés – kiemelt kommunikációs és információszerzési csatornái: a MATE e-learning rendszere, a Neptun üzenetek, valamint a közösségi média felületek (Instagram és Facebook). Külföldi hallgatóknál leghatékonyabbnak a zárt Facebook csoport bizonyult. A legfontosabb tájékoztatók ütemezve vannak, az intézmény több körben is felhívja a hallgatók figyelmét a határidőkre.

Az angol nyelvű honlap-felületekkel kapcsolatban az intézmény megjegyezte, hogy sokat fejlődtek az elmúlt években, a dokumentumokat, tájékoztatókat illetően pedig kiemelték, hogy ezek csak kettős lektorálást követően tehetők közzé. Megállapítható, hogy angol nyelven elérhetők az alapinformációk, de a doktori képzéssel és azon belül a DI működésével kapcsolatban sokkal kevesebb információ áll rendelkezésre a külföldi hallgatók számára. Így például a védésekről, az aktuális témakiírásokról nem található lista (még ODT-adatbázisra átvezető link formájában sem) és – a fentebb említett EDÖK menüponthoz hasonlóan – nincs kialakítva a DHT menüpontjának angol megfelelője. A magyar DHK menüpontban közölt információkat az angol honlap másféle struktúrában mutatja be, ami nem probléma, de tartalmi szempontból vannak hiányosságok (pl. campus elérhetőségek). A DI Működési Szabályzatából csak a 2022. évi angol nyelvű verzió érhető el, itt mindenképpen fontos lenne a legutolsó, 2023. évi szabályzati verzió elérhetővé tétele is.

A tantárgyi adatlapok nem nyilvánosak, azokat kizárólag a MATE e-learning felületén, valamint a Neptun tanulmányi rendszerben teszik közzé, így a felvételizők és áthallgatás iránt érdeklődők számára nem elérhetők.

Ajánlások

- Tekintettel arra, hogy a Minőségbiztosítási Terv a működést meghatározó alapidokumentum, mindenképpen javasolt kiemeltebb helyen elérhetővé tenni (pl. a Működési Szabályzat mellett), jelenleg ugyanis a „Letölthető dokumentumok” menüpontban található.
- Általánosan javasolt, hogy szabályzó dokumentumokban kerüljék nevek, névsorok feltüntetését.
- A szabályzatokkal, nyilvános dokumentumokkal szemben – terjedelemtől függően – általános formai követelmény az oldalszámozás, a tartalomjegyzék és a hatály feltüntetése. Ezek az alábbi dokumentumokból hiányoznak, így a keresés meglehetősen nehézkes: DI Képzési Terve és Minőségbiztosítási Terve (mindkettő angol és magyar nyelven egyaránt).
- Fontos lenne a DI működését elemző és értékelő belső audit feljegyzések, vezetőségi átvizsgálási jegyzőkönyvek nyilvánossá tétele.
- Javasolt a honlapok dokumentumtár menüpontjainál a letöltés gombot felhasználóbaráttá alakítani. Jelen formájában nehezen kezelhető, ezt az interjúkon elhangzottak is megerősítették.
- A DI ODT-profilján nyilvánosan elérhető együttműködési megállapodás elavult (jogelőd Szent István Egyetem, 2014), frissítése módfelett időszerű.

ESG 1.10 Rendszeres külső minőségbiztosítás

Sztenderd: *Az intézményeket rendszeres időközönként külső minőségbiztosítás alá kell vetni az ESG szerint.*

Az önértékelés szerint, a „*Műszaki Tudományi Doktori Iskola (MTDI) 2022 februárjától tanúsított ISO 9001:2015 minőségirányítási rendszerrel (MIR) rendelkezik*”. Az önértékelésben ismertetett MIR dokumentumokat a DI teljeskörűen nem tudta bemutatni. Az interjúk alapján megállapítható, hogy a rendszer és a dokumentumok bevezetése csak részlegesen történt meg.

III. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2023. december 15-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Elnök: Bencsik Andrea egyetemi tanár, Pannon Egyetem

Tagok:

Dányi Beatrix szakreferens, MAB Titkárság

Fáczányi Zsuzsanna egyetemi docens, Óbudai Egyetem

Horváthné Drégelyi-Kiss Ágota egyetemi docens, Óbudai Egyetem

Musinszki Zoltán egyetemi docens, minőségbiztosítási szakértő, Miskolci Egyetem

Szemere Dorottya doktoranda, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a DOSZ delegáltja

Az eljárásban részt vett Csonka Diána, a MAB Titkárság akkreditációs ügyvivője.

Látogatás időpontja: 2024. február 12. Gödöllő

Online interjúk időpontja: 2024. február 13-14.

IV. Mellékletek

IV.1. Feladatmeghatározás

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem rektora a MAB-ot kérte fel a Műszaki Tudományi Doktori Iskola (D70) minőséghitelesítési (akkreditációs) eljárásának lefolytatására.

Az értékelés alapja az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási irányelvei és sztenderdjei (ESG).

Az akkreditációs eljárás célja megvizsgálni, hogy a doktori iskola az ESG szerint folytatja tevékenységét, minőségbiztosítási rendszere folyamatosan nyomon követi, értékeli a sztenderdeknek való megfelelést, és aktívan közreműködik az értékelés eredményei alapján a megvalósítást segítő intézkedések, folyamatok kidolgozásában.

Az értékelés retrospektív jellegű, az aktuális és a legutóbbi eljárás között eltelt időtartamot vizsgálja, külön figyelemmel arra, hogy az előző értékelés alapján milyen intézkedések születtek.

Az eljárás kiemelt célja továbbá a jó gyakorlatok azonosítása, valamint a doktori iskolák fejlesztéséhez történő szakértői segítségnyújtás.

IV.2 Akkreditációs interjúk menetrendje

Időpont	Panel	LB (teljes, IA, DIA)	Beosztás	Név
1. nap - 2024. február 12., hétfő				
9:00-9:50	Stratégiai tervezés, vezetés	LB teljes	rektor	Dr. Gyuricza Csaba
			tudományos és minőségbiztosítási rektorhelyettes	Dr. Posta Katalin
			oktatási és nemzetközi rektorhelyettes	Dr. Szabó István
			gazdasági főigazgató	Balázs Brigitta
			koordinációs főigazgató (ált. rh-ként funkcionál)	dr. Dragováczy Nikoletta
10:05-10:55	Intézményi szintű minőségbiztosítás	LB teljes	Akkreditációs és Minőségügyi Munkacsoport vezetője	Miskolciné dr. Mikáczó Andrea
			rektori kabinetvezető	Túri János

Időpont	Panel	LB (teljes, IA, DIA)	Beosztás	Név
			Belső Ellenőrzési Főosztály vezetője	Ficzere Péter
			Adatközpont	Balázsi Júlianna
11:10-12:00	Minőségbiztosítás 2.	LB teljes	Tudományos és Minőségügyi Titkárság munkatárs	Herczeg Boglárka
			Akkreditációs és Minőségügyi Munkacsoport tag	Dr. Láposi Réka
			Akkreditációs és Minőségügyi Bizottság tag	Szanati Angéla
			ISO munkacsoport, Szakmaspecifikus Integrált Irányítási Rendszert Működtető Egység (IIR) megbízottja	Dr. Andrásy Zoltánné
			Teljesítménymenedzsment Munkacsoport	Dr. Lukács Gábor
12:00-12:45	szünet			
13:00-13:50	Minőségbiztosítás 3. Campus Főigazgatóság	LB teljes	Kaposvári CFI igazgatója	Vörös Péter
			Szent István CFI igazgatója	Dr. Béres András
			Budai CFI igazgatója	Nyitrai dr. Sárdy Diána
			Georgikon CFI igazgatója	Dr. Rózsa László
			Károly Róbert CFI igazgatója	Dr. Bujdosó Zoltán
14:05-14:55	Oktatásmenedzsment	LB teljes	Oktatási Igazgatóság - igazgató	Szalai Ferenc
			Tanulmányi Főosztály - főosztályvezető	Sass Erika
			Nemzetközi Igazgatóság - igazgató	Békési Dávid
			Képzéskoordinációs Osztály - osztályvezető	Kovács Gabriella
			Neptun és Oktatásszervezési Főosztály - főosztályvezető	Bódi Tibor
			Duális és Gyakorlati Képzési Osztály - osztályvezető	Dr. Bodnár Ákos
			Nemzetközi Oktatási Ügyek Központ - központvezető	Dr. Tarr Zsuzsanna

Időpont	Panel	LB (teljes, IA, DIA)	Beosztás	Név
15:10- 16:00	EDÖK elnökség	DIA	D70, doktori iskola tanács doktorandusz érdekképviselő	Betovics András
			D71 doktori iskola tanács doktorandusz érdekképviselő	Gelencsér Martin
			D233 doktori iskola tanács doktorandusz érdekképviselő	Tóth Barnabás
			elnökségi képviselő	Bozóki Boglárka, elnök
			elnökségi képviselő	Balázs Réka, alelnök
			elnökségi képviselő	Fűrész Attila, alelnök
16:00- 16:45	LB ZÁRT MUNKAÜLÉS			
2. nap - 2024. február 13., kedd				
8:45- 9:30	Intézményi tudományos tevékenység menedzsmentje, stratégiai rendszere, kapcsolata a graduális és doktori képzéssel // Hallgatói és oktatói szolgáltatások	DIA, IA részbizottság	Innovációs Központ vezetője	Huszthy Gergely Balázs
			Doktori és Habilitációs Tanács, elnök	Dr. Helyes Lajos
			Pályázatkezelési és Innovációmenedzsment Igazgatóság - igazgató	Nagy László
			Tudományos és Minőségügyi Titkárság vezető	Dr. Posta Katalin
			Tehetség Tanács elnöke, Tehetségtanács TDK alelnök	Dr. Mézes Miklós, Urbánné Malomsoki Mónika
			DHT doktorandusz képviselő	Bozóki Boglárka
9:45- 10:30	Intézményi tudományos tevékenység - Hallgatói és oktatói szolgáltatások	DIA, IA részbizottság	Egyetemi Könyvtár és Levéltár Helyszín: Kaposvári Campus Tanügyi 103. Bejelentkezési e-mail: mab2.kc@uni-mate.hu	Kiss Gábor
			Egyetemi Laborközpont	Dr. Béres András
			MTMT-adminisztrátor	Molnár Szilvia
			Tehetség Tanács hallgatói képviselője	Hoffmann Flóra Adél

Időpont	Panel	LB (teljes, IA, DIA)	Beosztás	Név
			Etikai Bizottság; szellemi tulajdon kezelése	Dr. Varga Zsolt
10:45-11:30	Intézményi tudományos tevékenység menedzsmentje, stratégiai rendszere, kapcsolata a graduális és doktori képzéssel // Hallgatói és oktatói szolgáltatások	DIA, IA részbizottság	Karcagi Kutatóintézet képviselője	Dr. Zsembeli József
			Tribológia laboratórium	Dr. Zsidai László / Dr. Keresztes Róbert
			Motor, járműtechnika és terepjárás laboratórium	Dr. Kiss Péter
			Mechatronika és FIEK laboratórium	Dr. Földi László / Erdélyi Viktor
			Szent István Biztonságkutató Központ Kárpátmedencei Agrár- és Vidékfejlesztési Innovációs Központ Körforgásos Gazdaság Elemző Központ	Dr. Resperger István Dóczi István Fekete György
11:30-12:15	szünet			
12:15-13:00	Doktori iskolák/képzés menedzsmentje, kapcsolata az egyetemi tudományos stratégiához graduális és doktori képzéssel	DIA	D70 - Műszaki Tudományi Doktori Iskola -DI-vezető	Dr. Kalácska Gábor
			D71 - Gazdaság- és Regionális Tudományok Doktori Iskola - DI-vezető	Dr. Bujdosó Zoltán
			D71 - Gazdaság- és Regionális Tudományok Doktori Iskola - előző DI-vezető	Dr. Lakner Zoltán
			Tájépítészeti és Tájökológiai Doktori Iskola - D233 DI-vezető	Dr. Bozó László
13:15-14:00	Doktori képzésben oktatók, témavezetők	DIA	D70 - törzstag, témavezető, oktató (3 fő)	Dr. Kátai László; Dr. Farkas István; Dr. Oldal István
			D71 - törzstag, témavezető, oktató (3 fő)	Dr. Sente Viktória; Dr. Tóth Gergely; Dr. Ritter Krisztián
			D233 - törzstag, témavezető, oktató (3 fő)	Dr. Ladányi Márta, Dr. Sárospataki Máté, Dr. Boromisza Zsombor

Időpont	Panel	LB (teljes, IA, DIA)	Beosztás	Név
3. nap - 2024. február 14., szerda				
9:00- 9:45	Oktató teljesítményértékelés, oktatói publikációs tevékenység indikátoralapú működtetése, intézeti tudományos tevékenység szervezése, kapcsolódása az intézményi szintű tudományos menedzsmenthez	DIA	Teljesítménymenedzsment munkacsoport	Földvári Aranka, Balláné dr. Erdélyi Márta
			Tudományos Utánpótlást Elősegítő Program	Dr. Erdeiné dr. Késmárki-Gally Szilvia Dr. Gócza Elen
			Kutatói Kiválósági Program képviselője	Dr. Kovács Zoltán
10:00- 10:45	Hallgatói szolgáltatási rendszer működtetése (ösztöndíjak, hallgatói tanulástámogatás, mentorprogramok és személyes támogató rendszerek)	DIA, IA részbizottság	Esélyegyenlőségi Bizottság - tag Hallgatói Felülbírálati Bizottság - tag	Dr. Vass Júlia Dr. Baumstark Eszter
			Hallgatói Szolgáltatások Központ -központvezető	Balogh Barbara
			Egyetemi Nyelvvizsga Centrum - vezető	Dr. Valentinyi Klára
			Ösztöndíjakért, hallgatói tanulástámogatásokért felelős munkatárs	Szalai Ferenc
			Mentorprogramokért és személyes támogató rendszerekért felelős munkatárs	Tassy Zsuzsanna
			Felnőttképzési és Szaktanácsadási Központ - központvezető	Dr. Tóth Krisztina
11:00- 11:45	Doktori Iskolákat támogató szervezeti egység képviselője, az érintett doktori	DIA	Doktori és Habilitációs Központ vezetője	Hajdú Mónika
			D70-es doktori iskola - titkár	Dr. Seres István
			D71-es doktori iskola- titkár	Dr. Szabó Kinga

M A B

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI
AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

Időpont	Panel	LB (teljes, IA, DIA)	Beosztás	Név
	iskolák adminisztrátorai		D233-as doktori iskola- titkár	Dr. Sallay Ágnes
4. nap - 2024. február 15., csütörtök				
9:30- 11:00	LB ZÁRT MUNKAÜLÉS			
11:00- 11:45	NYILVÁNOS ONLINE ZÁRÓ ÜLÉS			